

Rekommendationer för utbildare av aktiva och demokratiska medborgare

KANSALAISS-
FOORUMI

1 Engagera dig, förstå och begrunda din egen roll som utbildare

Utbildarens egna intresse för samhällliga fenomen och förståelse av hur den aktiva och demokratiska medborgarens kunskaper, färdigheter och attityder är bildar en avgörande utgångspunkt för hans verksamhet som medborgarfostrare. Det är bra att fundera på hur man själv agerar som aktiv medborgare och att känna igen de sätt på vilka ens egna utbildningstemata är sammankopplade med större helheter. Vill du vara en samhällsaktör även som utbildare?

Materialtips: [Sosiaalipedagoginen kansalaiskasvatus -video](#)

2 Känn gruppen som du utbildar

För att utbildningens målsättningar, både inom medborgarfostran och i övrigt, ska kunna lyckas, bör utbildningens innehåll och pedagogik riktas på rätt sätt. I praktiken innebär detta att utbildaren känner till deltagargruppens behov och utgångspunkter så bra som möjligt, för att sedan kunna välja ut tillvägagångssätt och studiematerial som passar just dem. Vet du vilka saker som är viktiga för just denna deltagargrupp just nu?

Materialtips: [Solidaarisuusprojekti-kurssi](#)

3 Delaktiggör alltid då det är möjligt

Genom utbildningens pedagogiska lösningar kan man medvetet främja utvecklandet av färdigheter för aktivt och demokratiskt medborgarskap. Det är speciellt viktigt att ge deltagarna en chans att påverka utbildningens framskridande, innehåll och metoder. Delaktigheten förverkligas bäst då deltagarna tillåts delta även i utbildningens planeringskede. Minst under utbildningen borde deltagarna ha verkliga möjligheter till att påverka. Lägg också märke till att noggrannare planera hur deltagarna kan vara med om att utvärdera och utveckla utbildningen.

Materialtips: [Vaalipaneelin järjestäminen opiskelijavoimin](#)

4 Försäkra dig om deltagarnas baskunskaper

I samhället är det möjligt att engagera sig på flera olika sätt och att påverka en mångfald olika saker – om man vet hur man engagerar sig och påverkar. Det är därför viktigt att se till att allas baskunskaper om logiken i samhällets diverse system och om olika sätt att agera och påverka demokratiskt är à jour.

Materialtips: [Demokratiakortit](#) och [Aktiivinen ja demokraattinen kansalaisuus teemana maahanmuuttaneille suunnatuissa korkeakoulutukseen valmentavissa opinnoissa](#)

5 Ta in samhället i utbildningssituationen – eller för utbildningen ”ut i samhället”

AEn aktiv medborgare vill förstå samhällets fungerande och delta och agera inom gemenskaper och i samhället. Som utbildningsmaterial kan man välja ut till exempel färdiga nyhetsartiklar eller annat mediematerial som väcker diskussion om samhällsrelaterade ärenden och sporrar till att betrakta den rådande verkligheten (eller den bild som medierna erbjuder) på ett kritiskt sätt. Inom ramen för utbildningen kan man även ge sig ut i omgivningen eller göra exkursioner för att observera någon sak eller något fenomen, eller för att i praktiken pröva på något påverkningsätt som engagerar deltagarna.

Materialtips: [Kansalaisvaikuttamisen kurssi kansanopistossa](#)

6 Uppmuntra och stöd praktisk utövning av färdigheter i verkliga situationer

Teorikunskap är en viktig grund, men färdigheter i deltagande och påverkan förkovras bäst genom att pröva sig fram och öva i verkliga situationer. Frivillig- och föreningsarbete är en utmärkt kontext för övning i medborgarfärdigheter. Även olika former av praktiska kampanjer, projekt och tillställningar erbjuder erfarenhet av äkta deltagande och engagemang på gräsrotsnivå.

Materialtips: [Vapaaehtoistoiminta osallisuuden ja lukutaidon tukena -opas](#)

7 Locka deltagare till ansvarstagande och deltagande

Emellanåt ryggas studenter ifrån delaktiggörande metoder och motsätter sig dem, speciellt då de har blivit vana vid lärarstyrda studier. Det gäller att inte låta sig demoraliseras av det; man kan ihärdigt locka deltagarna till att agera och delta självständigt med små steg. På detta sätt överförs ansvaret för inläring och agerande så småningom till deltagarna själva.

Materialtips: [Suomalainen yhteiskunta ja osallistuminen teemana maahanmuuttaneiden aikuisten perusopetuksessa](#)

8 Utnyttja deltagargruppen på ett medvetet sätt

All visdom är inte inneboende i utbildaren. Av denna orsak är det klokt och givande att utnyttja deltagargruppen i fördjupandet av inläringen. Alla har någon form av expertis eller erfarenhet som de kan dela för att stöda de andras inläring. Genom att satsa på kollegialt lärande minskas utbildningens lärarstyrning och samtidigt ökar graden av upplevd delaktighet och engagemang bland deltagarna.

Materialtips: [Etätauko – Erätauko-dialogit verkossa](#) och [Ikääntyvien yliopiston toimintamalli](#)

9 Lägg märke till de deltagare som är i störst behov av stöd

De som har endast lite erfarenhet av aktivt och demokratiskt medborgarskap behöver till en början betydelsefulla upplevelser av delaktighet. Sådana uppkommer lätt i vilken som helst form av trygg och välkoordinerad gruppverksamhet, i vilken vars och ens röst blir hörd och deras önskemål noteras. Dessa första steg i fråga om delaktighet och första positiva erfarenheter kan så småningom leda till experiment med bredare samhällsrelaterat deltagande och engagemang. Fundera alltså på hur du kunde inkludera speciellt dem, som inte ännu har funnit sin väg till det fria bildningsarbetets krets.

Materialtips: [Luku- ja kirjoitustaidottomien opetus monimenetelmäisesti](#) och [Taideprojekti osana suomen kielen kurssia](#)

10 Uppmuntra aktiva deltagare till fortsatt utveckling

Alla behöver uppmuntran och stöd för att kunna utvecklas som aktiva medborgare – även de mest erfarna. Var och en kan hjälpas till mer kritiskt tänkande, förbättrad mediekompetens, utveckling av färdigheter för konstruktiv dialog eller digitala färdigheter, eller till exempel till att pröva på något nytt sätt att påverka.

Materialtips: [Ilmastonmuutos Helsingin työväenopiston opintotarjonnassa](#)

11 Våga ta tag i samhällsrelaterade ämnen och delaktiggörande pedagogik

Temata som hör samman med aktivt och demokratiskt medborgarskap kan övergripande inkluderas i nästan vilken som helst form av utbildning, åtminstone på något vis. De hör inte endast samman med utbildningar i samhällsrelaterade ämnen och läroämnen, utan de kan lika väl kopplas – åtminstone i liten skala – till utbildningshelheter inom exempelvis språk, hantverk, konst, kommunikations, eller motion, eller framträda genom de pedagogiska lösningarna för vilken utbildning som helst. Det egentliga temat för utbildningen behöver då inte ha något att göra med aktivt medborgarskap, men deltagarnas kunskaper och färdigheter kan utökas vid sidan om studierna.

Materialtips: [Tiedekasvatus osana kesäyliopistotoimintaa](#) och [Käsityöaktivismityöpajan mallinnus](#)

12 Pröva även konstbaserade metoder

Konst och konstbaserade metoder är ofta ett utmärkt stöd för att skapa upplevelser av delaktighet och de kan även utnyttjas som en form av samhällsrelaterat engagemang. Konstbaserat arbete kan öppna för interaktion mellan deltagare, locka fram kreativa tankar och perspektiv och bryta ner (i vissa fall onödiga) gränser.

Materialtips: [K-labra – kokeellinen taidetyöpaja kaupunkitilassa](#) och [Taideprojekti osana suomen kielen kurssia](#)